

Η ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ

ΑΡΧΙΜ. ΕΛΙΣΑΙΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ Ι.Μ. ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ

Είναι μεγάλη και βαθιά η συγκίνησή μας που με την ευκαιρία της εκδόσεως χαριστηρίου τόμου προς τιμήν του πατρός ημών, του Γέροντος Αιμιλιανού, έχομε την ευλογία να δώσομε «ως κοινόν κτήμα», χάριν αγάπης και ωφελείας, μερικά στοιχεία, στοιχεία ζωντανής εμπειρίας και πατερικού φρονήματος, από την ζωή και την διδαχή του, ολίγα από τα πάμπολλα, όσα έγιναν

ανάμεσά μας και όσα τα αυτιά μας άκουσαν.

Το εγχείρημα σε θέλγει, αλλά, καθώς το επιχειρείς, ταπεινώνεσαι. Ενώ εντρυφώντας στις διδαχές του νοιώθεις ανάπαυση, ευφροσύνη στην ψυχή σου, υιοθεσία θεϊκή και επιθυμία Θεού, εν τούτοις όταν αγωνίζεσαι να διατύπωσης αυτά, αισθάνεσαι την ευτέλεια και την πτωχονοιά σου. Αντικρίζεις μπροστά σου μακρύ δρόμο, τον δόλιχον της θαυμαστής διαγωγής των αγίων πατέρων, και βρίσκεσαι να περιπατείς επί τα ίχνη «των την ουράνιον πολιτείαν εθελοντών κατορθείν και την εις βασιλείαν ουρανών άγουσαν βουλομένων οδεύειν οδόν».

Όντως έτι και έτι νοιώθαμε πτωχοί και πένητες να διαχειρισθούμε την βαρύτιμη κληρονομιά του Γέροντος, συστελλόμενοι φόβω μπροστά στο πνευματικό βάρος της βιοτής του και στην απόπειρα να ψηλαφίσουμε πράγματα ανώτερά μας.

Έχοντας όμως ως σκέπη την πατρική ευλογία του και ως βακτηρία την επίμονο παρότρυνση των αδελφών και πατέρων συμμοναστών μου, θα ανέλθωμε για να συλήσωμε τρόπον τινά το θεόκτιστο σπήλαιό του και να προσφέρομαι τους θησαυρούς του.

Η όλη άσκησης μοιάζει με ιχνηλασία δυσπρόσιτων τόπων, με αθωνική ανηφορική οδοιπορία, με ανάβαση βιβλικής κλίμακος. Αλλά μήπως η ίδια η ζωή του Γέροντος δεν είναι μία ιχνηλασία, μία ανάβασης, μία κλίμαξ;

Πως είδαμε λοιπόν εμείς την πορεία του Γέροντος Αιμιλιανού; Ας ιστορίσομε με αδρές γραμμές αυτή την εικόνα.

1. ΜΥΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΟΥ ΑΝΟΔΟΥ

«Κλίμακι προσέοικεν η άσκησις», λέγει ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος υπήρξε βάσης και αφετηρία και αναγωγική έλξης της πνευματικής πορείας του Γέροντος.

Βλαστός της αγιοτόκου Καππαδοκίας και αυτός, «μύστιν έχων ψυχήν ουρανίης ανόδου», ανατραφείς με τα παραδοσιακά ήθη των δημοδιδασκάλων παππούδων του, στο ιδιωτικό παρεκκλήσιο των οποίων «λειτουργούσαν» συχνά οι Τρεις Ιεράρχαι, ο μικρός Αλέξανδρος ακτινοβολούσε καθαρότητα ψυχής και πνεύματος. Η εκ παιδός αγάπη και ο θαυμασμός του προς τον ουρανοφάντορα Ιεράρχη τον είλκυσαν από πολύ νωρίς προς μία ζωή υπεράνω των συνήθων μέτρων. Η κατανόησης της μοναχικής κλήσεως και η βαθιά άρνησης της φύσεως προς επιτυχία των υπέρ φύσιν, τον κατέστησαν κοινώνό του αγίου και οριοθέτησαν τον σκοπό της κοινοβιακής ζωής και τάξεως.

Τότε, στην πρώιμη εκείνη εποχή, αναζητώντας ζωντανές μαρτυρίες της κατά Θεόν ζωής, επισκέφθηκε τον παπα-Εφραίμ, τον ερημίτη των Κατουνακίων, για να τον ερωτήσει περί νοερός προσευχής. Ο Γέρον Εφραίμ δίσταζε ν' Ανοίξη τους θησαυρούς της καρδιάς του, εάν πρώτα δεν ελάμβανε «πληροφορίαν» από την Παναγία. Εκείνος αναχώρησε. Ο παπα-Εφραίμ, όπως συνήθιζε, αποσύρθηκε σε προσευχή και αναπαύθηκε έπ' αυτόν το πνεύμα του, ώστε να δεχθεί τον πατέρα Αιμιλιανό ως «άλλον Βασίλειον». Από τότε συνάφθηκε ο άρρηκτος πνευματικός δεσμός των δύο πατέρων.

Λίγο αργότερα τον ακούσαμε εμείς κηρύττοντα στην Μητρόπολη των Τρικάλων. Την αλησμόνητη εκείνη πρώτη εντύπωσή μας την αναγνωρίσαμε αργότερα στα λόγια του οσίου Εφραίμ: «ακήκοα φωνής και είπε προς με ιδού εν τω οίκω μου το βασιλικόν σκεύος. Και αναστάς κατέλαβαν τον ναόν του Υψίστου, και ειδον εις τα άγια των αγίων το σκεύος της εκλογής λαμπρώς τετανυμένον έμπροσθεν του ποιμνίου, λόγοις θεοπρεπέσι πεποικιλμένον, και πάντων τους οφθαλμούς αύτω ατενίζοντας».

Ήδη στις πρώτες οικογενειακές συνάξεις της τότε νεοπαγούς αδελφότητός μας στο Μεγάλο Μετέωρο, μας ανέπτυσσε με μια θεία γαλήνη και γλυκύτητα τα «περί του Αγίου Πνεύματος» του Μεγάλου Βασιλείου, διαπλάθοντας με πολλή σοφία «εραστάς δογμάτων Χριστού».

Έτσι, όχι απρόσωπα κινούμενος από κάποια ιδανικά, ή για να εφαρμόσει κάποιες αντιλήψεις περι μοναχικής ζωής, αλλά από την βασιλειανή πνοή εμπνεόμενος -«εγώ σε πνέω μάλλον ή τον αέρα», όπως θα έλεγε ο φίλος Γρηγόριος- και «προσλαμβάνων κέντρον και βέλος πυρός και ζήλον εν καρδία» φλέγεται να ακολουθήσει τον Χριστό με τον τρόπο που τον ακολούθησε, αγάπησε, λάτρευσε και δόξασε το «βασίλειον άγαλμα», το «σκεύος το βασιλικόν».

2. Η ΛΕΛΗΘΥΙΑ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

«Όταν ήμουνα μικρός» -μας έλεγε κάποτε ο Γέροντας- «επειδή και ο χαρακτήρας μου ήταν ζωηρός, η γιαγιά μου -μετέπειτα Ευταξία μοναχή- ως δασκάλα που ήταν, μου θύμιζε συχνά: Αλέξανδρε, όσο θα σιωπάς, τόσο θα φωνάζει μέσα σου ο Θεός". Έτσι απλά έμαθα από πολύ μικρός να σιωπώ, για να αφουγκράζομαι την φωνή του Θεού».

Στο απλοϊκό αυτό μάθημα ήλθαν βεβαίως, σαν πάνω σε γερό υπόβαθρο, να προστεθούν τα εντάλματα της χάριτος• οι λόγοι των θεοφόρων Διδασκάλων της Εκκλησίας μας, τους οποίους ο Γέροντας είχε το σπάνιο προνόμιο, αλλά και χάρισμα, να μελετά και να κατανοεί από νηπιακής ηλικίας. Έτσι, πριν ακόμη αρχίσει να πηγαίνει στο Σχολείο, η καθαρά του ψυχή είχε απορροφήσει όλα τα κυκλοφορούντα την εποχή εκείνη πνευματικά βιβλία• τον Ευεργετινό, την Κλίμακα, το Γερωντικό.

Ασφαλώς θα είχε αναγνωρίσει την άσκηση, που με παιδική αφελότητα εκτελούσε, στα διακριτικά λόγια του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου: «σιωπή εν γνώσει, μήτηρ προσευχής λογισμών επίσκοπος- παρρησίας έχθρα• ησυχίας σύζυγος• φιλοδιδασκαλίας αντίπαλος• αφανής προκοπή• ληληθυΐα ανάβασις» (=ανεπαίσθητος πνευματική ανάβασις).

Σιωπηλά λοιπόν και αθόρυβα ετελεσιουργείτο στο βάθος της ψυχής του «η συμπλήρωσης του λόγου» κατά Βασίλειον. Διότι ο Γέροντας έλαβε από τον Θεό και χάρισμα λόγου, σπανίας δυνάμεως και κάλλους. Γνώριζε όμως «λόγου μέτρα και σιωπής», ώστε να μπορεί να καρποφορεί «ώσπερ εύλογον σιωπήν, ούτω και λόγον ένθεον».

Και όταν άρχισε ο Θεός να του στέλνει ανθρώπους, όπως έλεγε ταπεινοφρονών, για να τους βοηθήσει, μιμείται και σ' αυτό τον ελλογιμώτατο Βασίλειο, νομοθετούντα στους αρχαίους την έλλογο άσκηση: «πρώτον πάντων σπουδάζειν προσήκει περί την του λόγου χρήσιν μη αμαθώς έχειν, άλλ' ερωτάν μεν αφιλονείκως, αποκρίνεσθαι δε αφιλοτίμως, μη διακόπτοντα τον προσδιαλεγόμενον όταν τι χρήσιμον λέγη, μηδέ επιθυμούντα τον εαυτού λόγον επιδεικτικώς παρεμβάλλειν, μέτρα ορίζοντα λόγω και ακοή, μανθάνειν δε ανεπαισχύντως και διδάσκειν ανεπιφθόνως...».

Η σιωπή, μας έλεγε αργότερα, είναι η μόνη φωνή της έρημου του μοναχού. Μία τελεία σιωπή στο περιβάλλον του, μία τελεία σιωπή μέσα στην ψυχή του, μέσα στο πνεύμα του, μέσα στην καρδιά του. Μόνον ένας σιωπηλός άνθρωπος μπορεί να εικονίζει αληθινά τον Θεόν και ο μοναχός είναι ο τέλεια σιωπηλός. Αυτή η σιωπή του μοναχού είναι η αιώνια κραυγή του ενώπιον του Θεού.

3. ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ο Γέροντας ακτινοβολούσε από χαρά όταν διαπίστωνε σε κάποιον νέον άνθρωπο ένα σπινθήρα έστω ησυχαστικού πόθου και μεριμνούσε ακούραστα για να του εξασφαλίσει τις δυνατές συνθήκες μιας ησυχαστικής βιοτής. Την μόνωση την θεωρούσε σαν μια προϋπόθεση ζωής, που δεν μπορεί να εκλείψει ποτέ από τον άνθρωπο, τον οποίο έκτισε ο Θεός έτσι, ώστε να μπορεί κατ' ιδίαν να διαλέγεται μετά του Δημιουργού του. Αυτή η μόνωσης τον καθιστά δυνατόν να γίνεται τρόπον τινά ισόθεος• να μπορεί δηλαδή κατά μία, κατά χάριν, ίση μοίρα να συνομιλεί με τον θεό ενώπιος ενωπίω.

Αλλά την μόνωση, έλεγε η Εκκλησία μας, δεν την έθεσε ποτέ μακράν της κοινότητας. Η κοινωνία είναι το σκαλοπάτι που ανεβάζει τον μοναχό στη ζωή της μονώσεως, η οποία με την σειρά της είναι μία τελεία πλέον κοινωνία με τον θεό.

Εντεύθεν πίστευε ότι κάποιος που δεν μπορεί να ζήσει μέσα στην κοινωνία, σημαίνει ότι είναι ένας ασθενέστατος άνθρωπος, ανίκανος να βιώσει όχι μόνο τα κοσμικά, αλλά πολύ περισσότερο και τα πνευματικά.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει στην κοινωνική μας ζωή να είμαστε επιτυχημένοι. Εάν αποτύχομε στην κοινωνική σχέση με τους αδελφούς μας, δεν θα μπορέσουμε ποτέ να συνάψομε κοινωνία ούτε με αγίους, ούτε με αγγέλους, ούτε με την Αγία Τριάδα.

Την αυταπάρνηση, την κένωση της ίδιας υπάρξεως, η οποία μας καθιστά ελκυστικότερους και στον θεό και στους ανθρώπους, την ονόμαζε «αιχμαλωσία της αγάπης» και την εστίαζε κυρίως στην καθημερινή πρακτική διακονία.

Ανάμεσα στα βιβλία, από τα οποία ερμήνευε στις συνάξεις της αδελφότητας, υπήρχε και κάποιο, το οποίο και μόνο από την γλυκύτητα, με την οποία ο Γέροντας το ξεφύλλιζε, καταλαβαίναμε ότι σίγουρα θα περιέχει κάτι σπάνιο και ξεχωριστό. Ήταν οι αρχαίοι Κανονισμοί των Μεγάλων Καθηγητών του μοναχισμού, Αντωνίου και Παχωμίου, πάνω στους οποίους ο Γέροντας θεμελίωσε και οικοδόμησε όλο το συγκρότημα των μοναστηριών του.

Διάβαζε λοιπόν πέντε λέξεις από τον βίο ή τον Κανονισμό του Μεγάλου Παχωμίου και σαν να άρπαζε πυρκαγιά ένα ολόκληρο δάσος, άρχιζε να λέγει: Η μοναχική μας εργασία δεν είναι δουλειά κοινωνικής συμβάσεως, ούτε απλώς ένα μέσο βιοποριστικό.

Είναι προ πάντων το εργαλείο, το οποίο παρέχει ο Θεός στα χέρια μας, για να μπορέσουμε να ανοίξουμε τον ουρανό. Είναι μία καρδιά μεταδίδουσα στον οργανισμό τη δυνατότητα του βιούν όχι μόνο κατ' άνθρωπον, αλλά και κατὰ Θεόν. Το διακόνημα, μας καθιστά ικανούς να αγαπούμε τον Θεόν, γι' αυτό και οι Πατέρες το ονομάζουν «σαγήνην αρετών». Θυμηθείτε τον όσιο Παλάμωνα και τον Παχώμιο, ανέβαζαν και κατέβαζαν πέτρες για να μπορέσουν να συνηθίσουν την αγρυπνία. Ήταν μία πνευματική διακονία αυτό, κι ο ένας ταυτοχρόνως υπηρετούσε τον άλλο για την έξι της αγρυπνίας.

Και παρατείνονταν μέχρι αργά οι κατηχήσεις αυτές• οφίας δε γενομένης, ο Γέροντας, απέλυε την σύναξη, διότι «ήσυχου σιγής περιεχούσης τα πάντα και νυκτός μεσαζούσης», άρχιζε η πρόσκληση και ο ερχομός του παντοδυνάμου Λόγου για να διαυγάσει το φως το αληθινόν.

4. ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ

Όταν άρχισε να σχηματίζεται στα Μετέωρα ο πρώτος κύκλος γύρω από τον Γέροντα, εκείνος είχε ήδη απηρτισμένη την πνευματική του προσωπικότητα. Γι' αυτό και τα θέματα, τα οποία ανέπτυξε στις συνάξεις μας, ήσαν ενδεικτικά των αναβάσεων, τις οποίες «διέθετο εν τη καρδιά του».

Μας είχε τότε αναλύσει, σε διαδοχικές αλησμόνητες συνάξεις, το βιβλίο του προφήτου Αββακούμ. Τι παράξενα λόγια! Αλλά και τι παράξενη δύναμη μας μετέδιδαν! Με την ανάλυση του Γέροντα, όλα αποκτούσαν έναν φυσικό ρυθμό και ειρμό και έμοιαζαν τόσο οικεία, τόσο ειπωμένα ακριβώς για μας, που αρχίζαμε τότε την μοναχική μας ζωή.

Επί της θείας φυλακής του προφήτου Αββακούμ ιστάμενος δια βίου, αναζητούσε πάντοτε τον τόπο του απόκρου, του σκότους, του μυστηριακού γνώφου, όπου μπορεί κανείς να κρύπτεται από τα όμματα πάντων και να ζει μόνος στον μυστικό του περίκοσμο, εν μέσω άγιων και αγγέλων. "

Η νύχτα, έλεγε, είναι ο χώρος μέσα στον οποίο βυθίζεται και ζει αληθινά ο μοναχός. Η νύχτα έχει μια πολύ μεγάλη σημασία, διότι είναι η ώρα και η τόπος των μυστικών συναντήσεων, η βίωσης του πόνου και του αγώνος μας, είναι και το σκοτάδι των ψυχών μας και η ελπίδα του φωτός μας. Η νύχτα είναι μια μετωπική συνάντησης με τον εαυτό μας, ο οποίος δεν είναι παρά μια γύμνια και μια φτώχεια. Την νύχτα δεν υπάρχει κάποιος να του μιλήσεις, δεν υπάρχει ο φίλος, η κάποια ανάπαυσις του άλλου, δεν υπάρχει ο έπαινος, ή και η αντίδρασης, που και αυτή είναι μία αγάπη. Σαν να είναι ένας χώρος γυμνός από δένδρα και βλέποντας αυτή την ατέρμονα διάσταση σε πιάνει απελπισία. Γι' αυτό και πολλοί δεν έχουν το σθένος και την αντοχή και την μαρτυρική επιμονή και υπομονή να προχωρήσουν αυτό το αγώνισμα της νυκτός.

Μέσα λοιπόν στον ατέρμονα ορίζοντα της νυκτός εδαπανάτο μαρτυρικώς ο Γέροντας για να απλώνει τις πνευματικές του ρίζες, να πιάνεται από τον Θεόν και να ανέρχεται από δυνάμεως εις δύναμιν το ευσκίοφυλλον του δένδρον.

Την νυκτερινή αγραυλία και αποσκόπευσι του ουρανού, ένοιωθε ταυτοχρόνως και ως υψίστη αποστολή έναντι του πληρώματος της Εκκλησίας.

Οι αγρυπνούντες μοναχοί, έλεγε, είναι η φωνή της Εκκλησίας. Η Εκκλησία εύχεται «υπέρ των εν νυκτί βοώντων», αλλά και εύχεται δια «των εν νυκτί βοώντων»• εμπιστεύεται δηλαδή στους μοναχούς τις προσευχές της. Σε μας εμπιστεύεται «τας φυλακάς της». Εάν λοιπόν η Εκκλησία μας υψεί τόσο πολύ και μας έχει στο ιδιαίτατο μέρος του τείχους της, του πύργου, της βαρέως, όπως λέγει ο προφήτης, τότε δεν μπορούμε εμείς να εφησυχάζομε, παρά να αγραυλούμε και να αγρυπνούμε γι' αυτόν τον ουρανό, για τον οποίο έχομε κληθεί.

5. ΕΝ ΠΥΛΗ, ΚΑΡΔΙΑΣ

«Το τίμιον σκεύος της ψυχής εν πολλή βαθύτητι τυγχάνει, ως που φησιν Άβυσσον και καρδιαν αυτός έρευνα. Και αυτή δε η χάρις νομήν λαμβάνει εν τη ψυχή και έως των (Βαθύτατων αυτής μερών και διαλογισμών ερριζούται, έως ου όλη η ψυχή περιληφθεί υπό της επουρανίου χάριτος, λοιπόν βασιλευούσης εν αύτω τω σκεύει». Είναι από τον άγιο Μακάριο, είπε ο Γέροντας, αφού πρώτα έκανε την ευχαριστία της εξ οσπρίων και ελαίων μοναστηριακής μας τραπέζης. Σνήθιζε τότε, μετά το ολιγόλεπτο όχι γεύμα, αλλά απλώς σκάλισμα του φαγητού του, να μας διαβάξει κάτι πατερικό.

Ήθελε να μεταδώσει και σε μας την βαθεία εσωτερική του ζωή, ή τουλάχιστο την επιπόθησί της. Ζητούσε πάντοτε να εργαζώμεθα στο μυστικό βάθος της ψυχής, και τ' άλλα πάντα προστεθήσεται ημίν.

Έτσι, χωρίς να συνειδητοποιούμε τότε την μεγίστη δωρεά του Θεού, καθημερινό μας εντρύφημα

ήταν οι ασκητικοί και νηπτικοί Πατέρες, στους οποίους ο Γέροντας με μία θαυμαστή άνεση και οικειότητα μας μυσταγωγούσε.

Ιδιαίτέρως επέμενε στο θέμα της νήψεως, την οποία ταύτιζε με την μοναχική και αποστολική μας κλήσι, την πράξι μας και την ζωή μας• την ονόμαζε δε «αναπνοή» μας. Όπως αν προς στιγμήν, έλεγε, σταματήσωμε να αναπνέομε, ο ζωτικός αήρ δεν εισέρχεται μέσα μας και αποθνήσκαμε• έτσι και αν για μία στιγμή λείπει από τον νουν μας η νήψις, σημαίνει ότι σταματάει η είσοδος του ζωαρχικού άνεμου, του άγιου Πνεύματος• και κινούμεθα σε μία ατμόσφαιρα ηνικτική, που πολύ απέχει από του να είναι χαρισματική και αποστολική, και η οποία μας στερεί την χαρά, την άνεση, την ειρήνη, την βεβαιότητα της ζωής μας. Συναφώς δε, πάλιν και πολλάκις επανερχόταν με ποικίλα παραδείγματα στο θέμα της «αλλοτριότητος» των λογισμών: Περιπίπτομε, έλεγε, σ' ένα είδος πνευματικού λήθαργου και νομίζομε ότι επικίνδυνοι λογισμοί είναι μόνον οι λογισμοί της αμαρτίας. Οι Πατέρες όμως τονίζουν ότι είναι τελείως αλλότριο πράγμα οι λογισμοί, αν και εμείς τους νοιώθομε ότι είναι δικοί μας. Είναι αλλότριοι και του Θεού, στον Οποίο ανήκει ο ναός της καρδιάς και του ιδίου του εαυτού μας. Πρέπει να είμεθα ελεύθεροι από κάθε λογισμόν όταν προσευχόμεθα, ώστε να παριστάμεθα ημείς αυτοί ενώπιον του Θεού. Αφ' ης στιγμής μπαίνει λογισμός, διασπάται η ενότητα της προσευχής, καταργείται η παράστασής μας και αυτό που καταλαμβάνει μίαν θέση ενώπιον του Θεού είναι ο λογισμός.

Και δεν παρέλειπε ασφαλώς να υποδεικνύει τον πονηρό δάκτυλο, ο οποίος κινεί όλον αυτόν τον συρφετό: Πάσα φαντασία, πάσα ροπή η οποία ζει ακόμη μέσα μας, πάσα κατάφασης μιας στιγμής, η οποία δεν ανήκει στην αιωνιότητα, είναι προβολή και υποβολή ενός όντως, διότι το κακό δεν έχει ουσία και οντότητα, κι επομένως πρέπει από κάπου να προέρχεται. Γι' αυτό και οι Πατέρες πάντοτε το απέδιδαν στο πονηρό πνεύμα, το οποίο στην ενέργεια του μας είναι «συμπαθέστατον»• πάντοτε μας περιβάλλει με μίαν αγάπησι φαινομενική βεβαίως. Εισηγείται μέσα στο μυαλό μας και στην καρδιά μας «δεξιοστροφώς»

Αλλά οι αναλύσεις και ερμηνείες του Γέροντος πάνω σε νηπτικά θέματα, θα προσέθεταν ολόκληρο τόμο στους ήδη υπάρχοντες της Φιλοκαλίας.

6. ΑΕΙ ΦΙΛΟΠΟΝΕΙ ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΣΙΝ

«Μην αγνοήσεις, αγαπητό μου παιδί, το μέτρον της χάριτος. Επίφθονος τω πονηρώ γεγονώς δια την καθαρότητα, μη πάλιν σεαυτόν ελεεινόν κατάστησες δια της αμαρτίας• μη τω αγαθών περιχαρείς και υψωθείς άμετρα, καταπέσεις εν τω επαρθήναι' αεί φιλοπόνει την κάθαρσιν, αναβάσεις εν τη καρδιά τιθέμενος• και ης έτυχες κατά δωρεάν-αφέσεως, ταύτην επιμέλεια συντήρησαν ίνα το μεν αφεθηνάι σοι παρά Θεού, το δε συντηρηθήναι και παρά σου γένηται». Ο Γέροντας ίστατο στην Ωραία Πύλη του Καθολικού της Σιμωνόπετρας. Το σεπτό πρόσωπο του, από χλωμό και ιλαρό λόγω της ολονυκτίου αγρυπνίας του -όπως το συνήθιζε πάντοτε όταν επρόκειτο να κείρει μοναχό- είχε μεταμορφωθεί κατά την Θείαν Λειτουργίαν σε μία αγγελοπρεπή φαιδρότητα• και τώρα, προσφωνώντας τον κειρόμενο με τα παραπάνω λόγια Γρηγορίου του Θεολόγου, προσελάμβανε είδος πύρινο.

Πάντοτε στις κούρες αποκαλύπτετο ένας άλλος, βαθύτερος Αιμιλιανός, πυρ πνέων και ένας άλλος λόγος, ανερχόμενος από βαθύτερα ταμεία των πατρικών του είτε σπλάγχχνων είτε εγκάτων, προκαλούσε «τον φόβον και τον έλεον». Στις περιπτώσεις αυτές φαινόταν και κάπως ευρύτερα το πόσο ο Γέροντας έπασχε τα θεία, και πόσο έπασχε για τα παιδιά του. Ήτο πάσχουσα και μαρτυρική η αγάπη του προς τον Θεό και τους ανθρώπους.

Ήταν οι καλύτερες ευκαιρίες αυτές για να αναθεωρήσει κανείς, είτε μοναχός είτε λαϊκός, την προσωπική του ζωή και την σχέση του με την Εκκλησία και με την αγιότητα. Καταλάβαινε κάτι από το υψηλό επίπεδο στο οποίο ζούσε ο Γέροντας και αποφάσιζε να βάλει αρχή, να μετανοήσει. Ενώ ο Γέροντας, λαμπάδα καιγόμενη μπροστά στο λαό του Θεού, συνέχιζε: «Κανένας μας δεν γεννήθηκε για άλλο λόγο, παρά για να εξαγγέλλει την αγάπη και την μεγαλειότητα του Θεού. Λαμβάνοντες κούρα αγαπητό μου παιδί, αποκαθιστάμεθα εις έναν έτερο κόσμο και όχι στον δρώμενο. Ως μοναχοί στον κόσμο αυτόν είμεθα ξένα δράματα. Θα πρέπει οι ενέργειές μας να είναι απόρροιες του Θεού, να είναι θεοειδείς ενέργειες, οι οποίες φθάνουν εις ένα βάθος, εις ένα ύψος, εις μίαν δύναμη, εις μίαν ζωηρότητα, εις μίαν απολυτότητα».

Έκανε μια μικρή παύση και με αλλοιωμένη φωνή συνέχισε:

«Η Παναγία μας εισήλθε στο άδυτο του ναού για να ανατραφεί, να παιδαγωγηθεί, να πληροφορηθεί, να ωριμάσει, να καλλιεργηθεί, να φθάσει στο σημείο που την θέλει ο Υιός της, που την θέλει ο Πατήρ ο ουράνιος, που την θέλει η ίδια η Εκκλησία.

»Αυτή είναι και η δική μας αποστολή μέσα στο μοναστήρι: να παραμένομε, όπως η Παναγία, σε συγκεκριμένο τόπο, με συγκεκριμένο τρόπο, "καθήμενοι", για να ελκύομαι το πρόσωπο του

ουρανού Πατρός.

»Αφ' ης στιγμής εκάρημεν μοναχοί μοιάζομε σαν το ζυμάρι που το βάλανε επάνω στην πυρά και αρχίζει πλέον να δέχεται θερμότητα μέχρι να καταστεί άρτος. Εν συνεχεία ο άρτος να γίνει πρόσφορο και αυτό να γίνει σώμα Χριστού. Αυτή η τελείωσης, που είναι ένας ολόκληρος αγώνας σκότους και φωτός, καταχθόνιων και ουρανίων, θανάτου και ζωής μέσα στη Θεία Λειτουργία, αυτός ο αγώνας πρέπει να γίνει και στην προσωπική μας λειτουργία, ώστε να "τελειώσωμε" το δώρο μας».

7. ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΗΣ ΗΤΤΩΜΕΝΗΣ ΓΕΝΕΣΕΩΣ

Όσο περισσότερο το δωρηθέν τω Κυρίω τελειούται, τόσο δραματικότερος γίνεται ο αγώνας της τελειώσεως. Και ήδη στην κορυφή της μικρός μας κλίμακος αναχθέντες, πρέπει μετά πάσης ευλάβειας να προσβώμεν στον ιερό αυτό χώρο.

Ο Γέροντας τα τελευταία χρόνια συνέιχετο από τον αγώνα και την αγωνία της τελειώσεως. Έτρεχε αγαλλομένω πόδι προς την «τελείαν των τελείων ατέλεστον τελειότητα»• δια μιας τελειώσεως όμως μαρτυρικής, περί της οποίας ο ίδιος ο Κύριος έλεγε: «βάπτισμα έχω βαπτισθήναι και πως συνέχομαι έως ου τελεσθεί».

Οριστικά και αποφασιστικά ο Γέροντας είχε στηριγμένο το πρόσωπο προς την άνω Ιερουσαλήμ και δεχόταν ταπεινώς τη μαρτυρική του πορεία. Αλλά ποιος μπορεί να εξιχνιάσει τους κόσμους που κινούνταν αυτή την εποχή εντός του; Ποιος μπορεί να διαζωγραφήσει τα μεγάλα κινήματα του νοός του;

Ο ίδιος παλαιότερα έλεγε προβλεπτικώς, ότι σ' αυτό το προχωρημένο στάδιο, κριτήριο πλέον της υπάρξεως του μοναχού είναι το κατά πόσον δύναται «τω νοϊ προΐεναι τω Θεώ». Κατά πόσον δια του νοός -διότι νοερά είναι η κοινωνία μας με τον Θεό- μπορεί να προχωράει μέσα στα άβατα του Θεού, τα οποία άβατα τα έχει για να μπαίνομε μέσα εμείς. Και τα άδηλα και τα κρύφια της σοφίας του τα κρατάει, για να γινώμαστε εκπορθηταί των θυρών εμείς και να έχομε την χαρά ότι εγενώμεθα δεκτοί μέσα σ' αυτά. Για να έχομε κάτι, το οποίο θα μπορεί να υποκινεί την πνευματική μας υπερηφάνεια, τούτέστι τον ζήλο του Θεού. Για να μας υποκινεί στο να εισχωρούμε νοϊ στην ζωή του Κυρίου.

Το να εισέλθεις και να εισέρχεσαι στην εν Χριστώ κεκρυμμένη ζωή, στον μυστικό χώρο όπου άγγελοι και μοναχοί αμιλλώνται στην ανάβαση της ιεράς Κλίμακος, απαιτεί τιτάνιον αγώνα και πάλη, ισοσθενή εκείνης του πρώτου μύστου της ουρανοδρόμου ζωής, του πατριάρχου Ιακώβ.

Ο Γέροντας λάτρευε τον πατριάρχη και τον είλκυε ιδιαίτερα η γεμάτη προφητικό μυστήριο ζωή του. «Επαινώ την Ιακώβ κλίμακα» -έλεγε με τον μυστηπόλο Γρηγόριο- «και την στήλην ην ήλειψε τω Θεώ και την προς αυτόν πάλην ή τις ποτέ ην οίμαι δε του ανθρωπίου μέτρου προς το θεϊόν ύψος αντιπαρέκτασις και αντίθεσις, όθεν και άγει τα σύμβολα της ηττωμένης γενέσεως».

Ο ίδιος αποσιωπώντας εν γένει τα προσωπικά του βιώματα, κρυβόταν πάντοτε πίσω από τον Ιακώβ, και όλος ηλλοιωμένος περιέγραφε τον αγώνα του να ευλογηθεί από τον Θεό. Πάντοτε δε, τις δεκάδες φορές που αναφερόταν στην πολυσήμαντη αυτή συμπλοκή, την παρουσίαζε σαν πρότυπο βαθείας μοναχικής εμπειρίας. Και από υπέρμετρη αγάπη ακολούθησε αυτήν την οδό.

Σήμερα, μετά από σαράντα περίπου χρόνια, το πύρινο στόμα έχει αποσυρθεί στην αγαπημένη παιδιόθεν σιωπή του• ο δυναμικός Γέροντας που ανόρθωσε χιλιάδες ψυχές φέρει επάνω του «τα σύμβολα της ηττωμένης γενέσεως», αλλά και την θεϊκή ευλογία και χάρι, την οποία αφειδώς διανέμει καθ' εκάστην στα παιδιά του, στα μοναστήρια του, στον μοναχισμό, στην τροφό αγία μας Εκκλησία.

Σύμφωνα λοιπόν με την «φιλήν γνώσιν μας», όπως θα έλεγε ο άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, «ως ου σοφός αρχιτέκτων, κλίμακα αναβάσεως του Γέροντος πεπελέκηκα», ως ελάχιστο αντίδωρο ευγνωμοσύνης και μικρό εγχείρημα ψηλαφήσεως σημείων της πνευματικής του πορείας για την κατάκτηση της ποθητής «πόλεως»• την φερέπονο και ζειδώρο άσκησι, την ηδύλαλο σιωπή, την ταπεινοποιό διακονία, την αγνιστική αγρυπνία, την ευκτική νήψι, την τελειοποιό κάθαρσι, το κενωτικό πάθος και καινοποιό' και στην κορυφή την θείαν αντίληψη της δεξιός του Υψίστου, την οποία τείνει με χαρά και αγάπη και ευαρέσκεια για να μας εισαγάγει στην βασιλεία Του.

Δεύτε αναβώμεν προθύμως.

